

DENETİMSEL BİR ARAÇ OLARAK BİLGİSAYAR *

Richard C. KURALT

Çev. : Dr. Mustafa YALÇINKAYA **

"Okul müdürleri sınıf etkileşimini bir dizüstü bilgisayarına kaydetmekle, öğretmenlere öğretimsel çözümlerinin değerini artıran objektif bir kayıt verebilirler."

Okul müdürleri ya da müfettişler modern bilgisayar teknolojisini bir denetim aracı olarak uygulayabilirler mi? 50'den fazla öğretmenin denetiminden sorumlu bir ortaokul müdürü olarak, sağladığım küçük bir dizüstü bilgisayarı klinik denetimin yapı ve öğelerinde, verilerin ayrıntılı kaydedilmesinde ve daha önemlisi, gözlem sonrası görüşme öncesinde öğretmene sınıf etkileşiminin tam bir kopyasını çabucak elde etmede bana yardımcı olabilir. Gözlemsel veriler üzerinde çözümler ve yansımalarla hem öğretmen hem de ben bir eğitimsel-öğretimsel görüşme için kendimizi önceden daha iyi hazırlayabiliriz.

Klinik Denetimde Bilgisayar

Gözlem öncesi görüşme. Öğretmenle birlikte yaptığımız gözlem planlamasının altındaki örgütsel başlıklara girdikten sonra, ikimiz dersin amaçları, öğrenci hazırlıkları, izleme çalışmalarının planlanması, öğretim stratejileri ve öğrenim göstergeleri gibi bir dizi konu üzerinde çalışırız. Burada gözlem sırasında toplayacağım veriler de gözönünde tutulur. Bu konulara cevap verdikten sonra bunların bilgisayardan alınan birer kopyasını her ikimiz de alırız.

Gözlem. Gözlem yaparken öğretmen ve öğrenci davranışlarını özel başlıklar altında ve her kaydın zamanını not etmek suretiyle bilgisayara aktarırım. Kayıtlarda gözlenen olaylardan daha çok kendi aldığım notlar görülür. Gözlemden sonra gözlemin özetini öğretmen için hazırlarım.

* "The Computer As a Supervisory Tool", *Educational Leadership*, V 44, N 7, April 1987, ss. 71-72.

** A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi Eğitim Yönetimi - Planlaması Bölümü Uzmanı.

Gözlem özeti analizi. Kısa notlar halinde tutulan gözlem özeti öğretmene mutlaka gönderirim. Öğretmen ve ben onu yeniden inceleriz. Hataların içeriğini tanılar, öğretimsel olayların ve hatta her olayın sınıflamasını yaparız. Öğretim sırasında oluşan anlamlı etkileşimleri arar, sonunda dersin ve belirli öğretim amaçlarının başarıyla başarılmadığını belirleriz.

Gözlem sonrası görüşme. Öğretmen ve ben gözlem özeti bağımsız olarak inceledikten sonra buluşuruz. Düzeltmeler için sonuç çıkarmış ve öneriler geliştirmiş olarak fikir birliğine varmaya çalışırız. Gerekirse önerileri yerine getirmek için gereken teknik yardımı sağlayacak planlar tasarlarız.

Sonuç raporu. Gözlemi, gözlem sonrası görüşmesinde yapılan tartışmalardan elde edilen bilgileri kullanarak özetlerim. Tartışmalarda cevabı aranacak sorular daha önceden zaten bilgisayara programlanmıştı. Bu sorular dersin desenini, iletişim biçimini ve öğretim üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olayların kimliğini kapsar. Gözlem öncesi görüşme, gözlem özeti ve sonuç raporunu dosyalamadan önce sonucun yeniden gözden geçirilmesi için öğretmene gönderirim.

Yararları ve Sakıncaları

Bir dizüstü bilgisayarı, kullanımında kırtasiyeciliği azaltan ve hızı artıran özelliklerine rağmen başlangıçta yeterli beceriye sahip olmadığım için dolayı asıl amaçlarıma hemen ulaşamadım. Tuşları daha hızlı kullanabilseydim, klavyeye daha az bakacaktım. Fakat dinlerken ve arasıra dersaneye göz atarak yazmayı sağlayabildim. Bir yıllık uygulamadan sonra kazandığım yeterlikle, kırtasiyeciliğin azaltılması ve hızın artırılması gözle görülür bir düzeye ulaştı. Böylelikle, dizüstü bilgisayarı gözlem sürecini bütünüyle planlamamı bana sağladı.

Sakıncaları görünürde daha açıktır. İlk önce, bilgisayar sınıfı gözlemi için çok mekanik ve izinsiz sınıfa giren davetsiz bir misafir olarak görülmekteydi. Tuş tıkırtıları ile ne yapıldığı öğretmen ve öğrenciler tarafından çoğu kez merak ediliyordu. Bununla beraber bilgisayara olan bu tepkiler fazla sürmedi ve herkes bu misafire çabucak alıştı.

Öğretimi Düzeltmek ve Geliştirmek İçin Denetim

Kağıt ve kalemle kayıt tutma benim için sıkıcı olmaya başladıktan ve öğretmenlerin bilgisayar konusundaki endişelerinin ortadan kalkmasından sonra, klinik denetim için dizüstü bilgisayarı ve yazılımı kullanmaya başladım. Bilgisayarın yardımcı olduğu gözlemler kırtasiyeyi daha kullanışlı, veri toplamaı daha objektif duruma getirdi. Daha önemlisi, bunlar öğretmene güç verdi ve aramızdaki informasyon alışverişı biçiminin değişmesinde katkı sağladı.

Dizüstü bilgisayarı bütün problemleri çözmedi. Bazı problemler öğretimin geliştirilmesi için yapılması gerekenlerin öğretmene müfettiş tarafından anlatılacağı beklentisi gibi geleneksel rol beklentileri ile bağıntılıdır. Bu tutum doğal olarak müfettişi eğitimsel değişime yöneltme konusunda sorumlu yaptığı için, öğretmene kendini geliştirmede katkıda bulunur.

Bu nedenle bilgisayar teknolojisi informasyonu bizim emrimize verir, öğretimi geliştirmek için ortaklaşa bir girişimde öğretmenlerin uygun ve olumlu katkılarda bulunmalarına ortam sağlar. Öğretmenler son aşamalara gelmeden önce gözlemsel verileri değerlendirir, tartışır ve böylece sonuç raporunun içindekiler ile onun sonuçlarına nüfuz ederler. Sonuç olarak, öğretimi geliştirme; işbirliğine dayalı bir misyondur. Bu işbirliğinde bilgisayarın denetimde bir araç olarak kullanılması araştırmaya değer bir konu olarak görünmektedir.

TÜRK EĞİTİM DERNEĞİ ARAŞTIRMA DİZİSİ YAYINLARI

FİYATI

- İlkokul Çocuklarının Davranışlarının Öğretmenler Yoluyla Gözlenmesi : Öğretmen Gözlem Formu El Kitabı

Tükendi

- Yurt Dışı Yaşantısı Geçiren ve Geçirmeyen Lise Öğrencilerinin Problemlerinin Tür, Yoğunluk ve Bazı Değişkenlere Göre Karşılaştırılması

3.500.-